Stelian DUMISTRĂCEL

DICTON ŞI SLOGAN

Profesorului Anatol CIOBANU, un pilon al podului speranţelor pentru românii de pe cele două maluri ale Prutului

0.1. Discursul public actual, al cărui „barometru" în ceea ce priveşte resursele şi tendinţele îl constituie presa, ne confruntă cu o problemă de interes din perspectiva culturii: utilizarea „enunţurilor aparţinând «discursului repetat»" (în continuare, EDR). Avem în vedere, pe de o parte, păstrarea unui dialog cu tradiţia clasică, iar, pe de altă parte, reflexele împrospătării mijloacelor de persuadare prin enunţuri ce marchează actualitatea.

0.2. Această schiţă de analiză abordează însă numai soarta dictonului latin, în general, şi avatarurile unui slogan apărut în discursul public după 1989, pentru testarea manifestărilor în ceea ce priveşte *forma mentis* contemporană, în principiu contestatară.

1. Un precept al poeticii şi retoricii preluat din cultura antică şi păstrat mult timp de literaţi şi de filozofi a fost exprimat printr-un vers din ***Arta poetică*** a lui Horatius: *Bis repetitia placent*. Aşadar, fiind în mod evident cunoscute ca enunţuri de prestigiu, *cele repetate plac*; de altfel, în perioada postclasică, principala preocupare a literaţilor s-a concretizat în *imitatio*, ca artă de a respecta competitiv modelele înaintaşilor, abia mai apoi impunându-se *tractatio*, o problemă de istoria culturii ce a făcut, relativ recent, obiectul unei docte exegeze semnate de Alexandru Cizek[1]. Iar enunţurile biblice, maximele, versuri şi tirade din opere profane s-au bucurat, multă vreme, de privilegiul unui adevărat monopol al citării de autoritate.

1.1. Aceste probe ale erudiţiei, ale culturii, distincţiei şi, tot atât de important, ale devoţiunii pentru o ideologie aveau să se confrunte, în special începând din Renaştere, cu un alt model referenţial: maxima de sorginte populară, proverbul şi zicătoarea. Dacă ambele modele, cel vechi şi cel nou, se regăsesc deja la Rabelais (1494-1553), un reper semnificativ din perspectiva concurenţei lor poate fi socotit Cervantes (1547-1616), în al cărui text romanesc, la o analiză atentă, descoperim chiar confruntarea aproape tezistă a celor două registre. Direcţia nouă este ilustrată de discursul lui Sancho Panza, fiind prezentă din primele până la ultimele schimburi de opinii ale acestuia cu stăpânul său, Don Quijote de la Mancha. Dar pilda, proverbul şi zicătoarea se impun prin adevărate tururi de forţă în istorisirile „scutierului" de la castelul ducelui ce avea să-l numească guvernator al Baratariei (cap. XXXII-XXXIII din partea a doua a romanului), prestaţie încununată de aprecierile ducesei, purtătoarea de cuvânt a naratorului, ce aseamănă

BDD-A20884 © 2004 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:40 UTC)

„vorbele cu haz şi de duh” ale ţăranului „limbut şi hâtru” cu „maximele catoniene” sau cu sentinţele poetului italian Michele Verrino. Însuşi Cervantes împrumută tacit acelaşi mijloc de elocvenţă, respins însă de „nobilul hidalgo” (care citează din latină şi din scriitori spanioli sau italieni celebri), de doamna de companie a ducesei şi de preot, care-l consideră pe Sancho „soitar şi palavragiu”.

Ca la o încununare a tendinţei de înnoire, la distanţă de două secole de Cervantes, ne putem referi, de exemplu, la afirmarea triumfală a proverbului în literatura cultă, ilustrată de Alfred de Musset (1810-1857), cunoscut şi prin capodoperele genului (practicat în Franţa din secolul al XVII-lea). Este vorba de dramatizările sale pe teme de „proverbe” ca „On ne badine pas avec l’amour”, „Il ne faut jurer de rien”, „Il faut qu’une porte soit ouverte ou fermée” şi altele, aşadar, scurte comedii ce constituie dezvoltarea temei unui proverb; există, de altfel, chiar specia teatrală «proverb», o precizare tehnică folosită, la noi, de Alecsandri („*Rămăşagul*, proverb cu cântece în 1 act” sau „*Concina*, proverb într-un act”).

1.2. Dar prestigiul şi tentaţia culturii clasice s-au păstrat; este de ajuns să ne amintim că citate de această factură au fost folosite ca titluri de poezii şi de Eminescu („Mortua est!” sau „Memento mori”), dar mai ales de scriitori transilvăneni, frecventatori ai unor licee în care latina se studia cu seriozitate; iată câteva titluri de poezii ale lui Coşbuc: „Ex ossibus ultor”, „In opressores”, „Atque nos” sau „De profundis”, început al unui psalm dat ca titlu şi de Octavian Goga la nu mai puţin de trei poezii din ciclurile „Cântă apele”, „Război” şi „Noi”. Pe lângă enunţuri preluate ca atare (chiar „Mortua est”, dar şi „In calumniatores”, „Vis maior” etc.), poetul a operat şi substituiri de efect: „*Necessitas* facit versus”, „Pax *nobis*”, „Carmen *miserabilis*”, „O tempora…, *tempora*”, „Solus *ero*” (în acest caz în loc de *eris*, din încheierea unor versuri din *Tristiile* lui Ovidiu, utilizate curent la lecţiile de latină pentru scandări: „Donec eris felix, multos numerabis amicos / Tempora si fuerint nubila, solus eris”.

1.3. În mass-media contemporane, prin comparaţie, trimiterea la citatul din latină, preluat ca atare, la care se apela cu oarecare ostentaţie într-o altă epocă a jurnalismului (nu numai) românesc, ca şi la expresii de sorginte cultă reprezentând alte specii, este mai puţin practicată faţă de recursul la enunţul de factură populară aparţinând *discursului repetat* (denumire pusă în circulaţie de Eugeniu Coşeriu[2]).

1.3.1. Pentru o retrospectivă, amintim faptul, semnalat în 1991, că, faţă de perioada de la „Curierul de Iaşi”, când locuţiunea expresivă şi idiotismul colorează un stil colocvial, familiar, după intrarea la „Timpul”, gazetarul Eminescu, fără a fi renunţat la primul registru, trece spre un discurs cu rezonanţe oratorice, de dezbatere publică în cadru naţional[3]. Acestuia îi convine

BDD-A20884 © 2004 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:40 UTC)

citarea, destul de frecventă, a dictonului latinesc. Notăm câteva incipituri: „Calumniare audacter semper aliquid haeret" (*Opere*, XI, p. 265)[4], „Habemus Papam" (*Opere*, XII, p. 118) sau „Propter vitam vivendi perdere causas...", enunţ urmat de explicaţie şi de motivarea aducerii în pagină: „... a pierde, pentru a-şi păstra o viaţă nemernică, tot ce dă valoare vieţii omeneşti, iată formula după care..." (*ibidem*, p. 447). În cuprinsul articolului, dictonul are funcţia de comentariu în registru filozofic, respectiv, serveşte drept concluzie de etapă: „Dar nu face nimic! *Quod licet Jovi non licet bovi*" (*Opere*, X, p. 205), eventual cu „adăugare" de orchestraţie: semnificaţia repetării termenului în expresia românească „om şi om" este explicată prin „*Ecce homo*... *Darwini*, omul adus la ultima, cea mai simplă expresie cu putinţă" (*ibidem*, p. 211). Frecvent, dictonul latinesc este citat cu funcţie de *peroratio*: „Sapienti sat" (*ibidem*, p. 447), „Non idem est si duo dicunt idem" (*Opere*, XI, p. 116: cf. şi XIII, p. 155, în text), „O tempora, o mores!", „Hinc illae lacrimae!" (XI, p. 196, 247), „Ex ungue leonem" (XII, p. 374, 401), „Si tacuisses, philosophus manisses!..." (XIII, p. 30)[5].

Nu lipsesc trimiterile la enunţuri expresive în limba franceză: „Tant de bruit pour une omelette" (*Opere*, X, p. 171), „Calomniez, calomniez, il en restera toujours quelque chose" (XII, p. 174), dar, la rigoare, nici sintagma expresivă turcească nu este dispreţuită: pentru a face caricatura politicii „de cafenea", ziaristul imaginează caracterizarea, de către un turc, a unui guvern liberal drept „*genabet-tacâm* (tacâm de haimanale, de stâlpi de cafenea)", în *Opere*, X, p. 214.

1.3.2. În textul jurnalistic de astăzi invocarea dictonului latinesc sau a „cuvintelor celebre" din cultura universală poate fi semnalată şi în cotidiene ce se adresează unui public larg, dar mai ales în publicaţiile cu profil literar. Câteva exemple: „Non decet..." („nu se cuvine"; început de frază, RL, nr. 39/2001, p. 17); „Justiţia română a făcut tot ce a putut pentru a amâna sine die această sentinţă" (EZ, 17.07.03, p. 1); „şi totuşi se învârte" (traducere curentă a mărturisirii de credinţă a lui Galilei, „E pur si muove"; ZIş, 14.01.03, p. 8B). Într-o discuţie la emisiunea „1 şi 1", împărtăşindu-şi experienţa din diplomaţie, Adrian Severin cita dictonul latinesc „festina lente" (tradus chiar) ca un principiu al domeniului (Rom. 1, 30.07.03, ora 20,30).

În general, în titluri sau în text, dictonul ori sintagma în latină constituie, cu rare excepţii, apanajul scriitorilor şi literaţilor propriu-zişi, care publică în periodice de profil: „Multum in parvo", titlu de cronică literară (Ad. lit., 8.01.02, p. 11); „/ Cititorii sunt invitaţi să-l înţeleagă/ cum grano salis" (RL, nr. 28/2001, p. 12); cu explicare şi „prelucrare" anterioară (preventivă!): „Chinezii... au schimbat cuvintele *dezbină şi stăpâneşte* cu *agită şi stăpâneşte*, replica asiatică la dictonul roman DIVIDE ET IMPERA! Alt predicat"

BDD-A20884 © 2004 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:40 UTC)

(Const. Ţoiu, în RL, nr. 27/2002, p. 14; de observat, în traducere, şi substituirea). O formulă uzuală şi la un jurnalist: „Mea culpa", titlu de editorial al lui Cornel Nistorescu (EZ, 15.08.02, p. 1). Desigur, însă, cu asemenea câteva flori stilistice, se poate cu greu întrevedea revenirea la un anotimp al preţuirii tradiţiei clasice.

1.4. Un mare număr de trimiteri la formule consacrate şi dictoane latineşti ce apar în discursul ştiinţific şi, ceea ce ne interesează în mod deosebit aici, în presa românească (începând cu gazetarul Eminescu, până la periodice de astăzi din Republica Moldova) găsim în exemplificările oferite privind folosirea EDR de acest tip într-un recent dicţionar de profil publicat de Anatol Ciobanu şi Lidia Novac[6]. Ne face plăcere să semnalăm, de exemplu, faptul că în această binevenită lucrare lexicografică am regăsit şi unele dintre dictoanele folosite de poet în publicistica sa, citate mai sus, dar nu numai în aceasta, ci şi în opera poetică (de exemplu, „Non idem est si duo dicunt idem").

1.4.1. Dat fiind şi faptul că „mai multe generaţii [din Moldova din stânga Prutului dar nu numai de aici] nu au avut posibilitatea să simtă latinitatea limbii române", autorii publică dicţionarul respectiv sub semnul importanţei conţinutului acestuia (expresiile latineşti consacrate „împodobesc exprimarea inteligentă, cultă" a vorbitorilor oricărei limbi), punându-şi opera la dispoziţia celor direct interesaţi profesional şi a „tuturor oamenilor de cultură care doresc să cunoască, să guste, să savureze şi să poată utiliza cuvinte şi expresii celebre ale strămoşilor noştri romani" (**Cuvânt înainte**, p. 4-6), o viziune optimistă a cărei aplicare trebuie să fie evaluată din perspective diferite.

1.4.2. Având în vedere hiatusul în cunoaşterea limbii şi culturii latine pe care l-au reprezentat şi în România ultimele şase decenii, dar ţinând seama şi de reorientarea generală a imagisticii retorice, raritatea în discursul public şi jurnalistic a dictoanelor latineşti nu ne poate surprinde.

Credem însă că mai putem adăuga o explicaţie, chiar ca previziune. Este greu de imaginat o eventuală revenire (semnificativă) pe acest teren şi datorită acţiunii cu adevărat „demolatoare" a „Academiei Caţavencu". Din câteva numere luate la întâmplare ale acestei reviste cu impact deosebit la public extragem numai câteva formule propriu-zise aparţinând DR, dar şi alte diverse repere din patrimoniul clasic nu numai latinesc, împinse spre derizoriu sau puse sub semnul ridicolului prin diferite tipuri de destructurare, pe baza unei strategii generale de paronimizare, după procedee pe care le-am analizat anterior[7]. Subliniem însă faptul – interesant din perspectiva comunicării – că, departe de a se realiza „dezinhibarea" voită, lucrurile se complică numai, întrucât, pentru a recepta „şarmul" demersului, o formaţie umanistă este uneori tot atât de necesară ca

BDD-A20884 © 2004 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:40 UTC)

şi pentru a aprecia citaţia canonică. „*Tagma* cum laude" este deviza săptămânalului, iar „*Bi*zoon politikon" apare ca titlu de pagină (vezi, de exemplu, nr. 39/1999, p. 2); cf. şi „Box *popii*, box Dei", pornind, desigur, de la mai vechea deformare caragialiană (nr. 5/2002, p. 7). Printre semnături, cea care ilustrează rubrica (agramat intitulată) „Fincă" propune variaţii de adaosuri în rimă pentru „Platon şi Aristotel / cu cinci colţi de sparanghel / ştiind mult zicând niţel" etc.; alte semnături: „Chirie Eleison", „Iulius Augustus Cezarianus" (nr. 45/2000, p. 8, 11), „Semizeul Herşcule", „Homo homini *lapsus*" cu substituire) şi chiar neutra „Ars amatoria" (nr. 28/1999, p. 2, 6, 14). Proiecţia respectivă face „valuri" în paginile umoristice ale mai multor periodice din ţară (de exemplu, „Ziarul de Iaşi" şi fostul cotidian „Monitorul", din aceeaşi localitate), ca să nu mai vorbim că provoacă (ori s-ar părea că provoacă) o adevărată emulaţie de titrare şi printre jurnaliştii de clasă (cei mai mulţi scriitori), chiar de la periodice ca „România literară" sau „Dilema".

2. Naşterea şi cariera unui slogan. Rezultatele atribuirilor şi ale anchetelor pentru acest tip de EDR, la care ne referim în continuare, ilustrează riscul pe care şi-l asumă analistul (eventual deformat spre tipul de „cititor [care se crede] ideal" prin exerciţiul de identificare a „prototipurilor"). În anul 1990, foruri culturale din România şi din atunci recent proclamata Republică Moldova au lansat sloganul de înfrăţire „Poduri de flori peste Prut". Dată fiind formaţia culturală a promotorilor (scriitori), am considerat posibilitatea ca formula să fi reprezentat, peste timp, o aluzie la sintagma „podul de gheaţă", cel pe care-l aştepta să se pună (dar peste Nistru!) locotenentul Ragaiac, al lui Gib I. Mihăescu, ca să poată trece, în ţară, **Rusoaica** visurilor erotice ale grănicerului claustrat (cf. **Din eurograbă?**, M, 9.10.01, p. 6). Chestionaţi ad-hoc asupra punctului de plecare, promotorii, Grigore Vieru şi Victor Crăciun, au invocat doar o locuţiune, virtuală, cu accepţiune figurată, „a dura un pod, o punte" (30 august 2002, la Chişinău), imagine mai mult sau mai puţin comună, care se impune de la sine; vezi, de exemplu, „Bridges of Peace", titrare a unui reportaj la Tele 7abc, 12.10.03, ora 9,05).

2.1. Întrucât ne-am referit la acest caz, vom comenta adevărata „carieră" pe care a făcut-o sloganul în discuţie, a cărui obstinată destructurare în textul jurnalistic oglindeşte, prin formule diagnostice, evoluţia relaţiilor oficiale între cele două state. Semnificaţia „optimistă" a sloganului revine incidental în ultimii ani. În timpul unei crize de medicamente în România, cumpărarea „algocalminului" din Republica Moldova a fost anunţată sub titlul „Pod de fiole peste Prut" (EZ, 25.08.01, p. 3). Printr-o explicabilă depărtare… geografică, apare, tot în registrul psiholingvistic al modelului, chiar o reproiectare a paternităţii sloganului. Astfel, o „Corespondenţă de la Stockholm" semnată de Gabriela Melinescu este titrată

BDD-A20884 © 2004 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:40 UTC)

„Un «pod de cărţi»". Comentând una din manifestările culturale româneşti organizate în capitala Suediei, la care au fost prezentate cărţi din ţară, autoarea articolului, plecată din România de mai mult timp, acceptă ideea că exponatele „ar fi putut să alcătuiască «un pod de cărţi» (*imagine ce îi aparţine lui Andrei Pleşu*) până în Suedia" (RL, nr. 50/2002, p. 8; *subl.n.*). Aşadar, trebuie să-i atribuim lui Andrei Pleşu substituirea în sloganul originar, prezent în discursul public în vremea când respectivul era ministru de externe al României. În sfârşit, în ciuda conotaţiei pe care o aduce registrul familiar, aceleiaşi viziuni generale îi aparţine formula „Pod de parale peste Prut" (basarabenii bogaţi vin să petreacă zilele de Crăciun şi Anul Nou în staţiuni montane din România; EZ, 31.12.02, p. 8) şi chiar substituirea din titlul „Pod de cerşetori între Călăraşi şi Napoli" (EZ, 23.09.03, p. 5): în urma invaziei de cerşetori din Călăraşi în oraşul Napoli, prefectul acestui oraş s-a oferit să înfiinţeze o casă de copii în oraşul românesc, prilej pentru ambasadorul României în Italia să facă propunerea (acceptată) privind „înfrăţirea" între regiunea Napoli şi judeţul Călăraşi.

2.2. Cele mai multe intervenţii din presă asupra enunţului exprimă insatisfacţii, redate prin substituente ironice ori de-a dreptul sarcastice. Mai ales după ce, în urma acuzaţiilor unui ministru „moldovean" referitoare la „expansionismul românesc" peste Prut, în ziare s-a scris, în general, despre „dărâmarea *podului de flori*" (4.10.01). Aşadar, în relaţie cu un cunoscut „context popular" (versurile „Podul de piatră s-a dărâmat / A venit apa şi l-a luat") se constată că „Podul de flori s-a dărâmat" (supratitlu la articolul *Cărţile româneşti – topite în Basarabia*, EZ, 14.01.03, p. 7; în text: în primii ani după 1989 „podurile de flori erau foarte frecvente"). Reluări ale temei cu referire la acelaşi pretext: „Podul de flori de peste Prut s-a dărâmat, a venit apa şi l-a luat şi dus a fost" (încheierea unui articol semnat de Cip Ieşan, ZIş, 11.08.03, p. 8B); „Pod de vize peste Prut" (EZ, 28.08.03, p.1; în acelaşi număr din ziar, la p. 6: „Podul de flori s-a ofilit"). Iată şi alte proiecţii pe acelaşi motiv. Mai întâi, o variantă din ziarul citat anterior: „Pod de palme peste Prut" (29.01.02, p. 6), reflex al tensiunii dintre guvernul de la Bucureşti şi cel de la Chişinău, în legătură cu problema introducerii studiului obligatoriu al limbii ruse în şcolile din Republica Moldova. Sau, marcând, de asemenea, încordarea relaţiilor între cele două ţări, „Pod de spini peste Prut" (M, 4.10.01, în legătură cu introducerea obligativităţii paşaportului la intrarea basarabenilor în România, reluat peste doi ani de aceeaşi redacţie: „Podul de spini de peste Prut", ZIş, 18.08.03, p. 4).

De altfel, formula, „condamnată" la reconsiderări prin însăşi viziunea ei romantică, a fost reevaluată cu reproş chiar de vorbitorii obişnuiţi: „Podul de flori s-a transformat pentru noi într-o corvoadă" este o afirmaţie din textul scrisorii în care sunt înfăţişate neplăcerile

BDD-A20884 © 2004 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:40 UTC)

suferite de familia unei studente basarabence stabilită în România, preluată ca titlu în AS (nr. 516/2002, p. 10), ca să nu mai vorbim de sarcasmul politicienilor, convertit în pragmatic. Ziarele au relatat că, la întâlnirea din august 2003 cu Ion Iliescu, preşedintele Voronin a afirmat că „Podurile de flori sunt bune prilejuri de inspiraţie poetică, dar numai cu inspiraţia sătul n-o să fii" (EZ, 2.08.03, p. 8; pentru a semnala diferenţe în reproducerea „discursului raportat", dăm şi varianta din ZIş, din 5.08.03, p. 6: „Podurile de flori sunt bune pentru inspiraţia poeţilor. Dar nu ţin de foame. A venit vremea să construim *poduri economice*" (*subl. n.*). În ciuda realismului, în sine, al formulării, ziarul nu se abţine de la titrarea articolului prin „Poduri roşii" (cei doi preşedinţi, „excomunişti", s-au întâlnit la Stânca – Costeşti, „ctitorie" hidroelectrică de dinainte de 1989). O altă formulare, pe tema întâlnirilor dintre jurnaliştii din România şi Republica Moldova: [acestea] „sunt, de obicei, un bun prilej de discursuri adânc simţite, *poduri de lamentaţii* şi multă indignare patriotică" (Florea Ioncioaia, în ZIş, 10.11.03, p. 6); cu câteva zile înainte, corespondentul BBC la Chişinău se pronunţase tautologic despre scopul întâlnirii: „suntem aici să resuscităm nişte *poduri de comunicare*" (id., 8.11.03, p. 2).

3. Dar, desigur, recurgerea la dictonul latinesc şi, în general, la enunţul reprezentând cultura clasică nu este sortită să rămână sub semnul dispoziţiei histrionice a unei (sau mai multor) publicaţii ori al stării de spirit a unui oricât de talentat poet postmodernist, după cum nici fantezii verbale ale unei prese în goană (uneori patetică) după senzaţional pe orice cale, nici izbucniri politice resentimentare visceral nu vor duce la stingerea mesajului de speranţă la unire al unei expresii apărute într-un moment ce ne-a marcat viaţa.

BIBLIOGRAFIE

Exegeze

1. Ciobanu, Anatol, Novac, Lidia, *Mic dicţionar latin-român de expresii consacrate*, Chişinău, Editura Museum, 2002.

2. Cizek, Alexandru, *Imitatio et tractatio Die literarisch-rhetorischen Grundlagen der Nachahmung in Antike und Mittelalter*, Tübingen, Niemeyer, 1994.

3. Coşeriu, Eugeniu**,** *Arhitectura şi structura limbii*, în *Prelegeri*, p. 49-64.

4. Id., *Lecţii de lingvistică generală*, traducere din spaniolă de Eugenia Bojoga, cuvânt înainte de Mircea Borcilă; Chişinău, Editura Arc, 2000.

5. Id., *Limba funcţională*, în *Lecţii*, p. 249-274.

6. Id., *Prelegeri şi conferinţe (1992-1993)*; Iaşi [supliment la „Anuar de lingvistică şi istorie literară", t. XXXII, 1992-1993], 192 p.

7. Dumistrăcel, Stelian, *Contextul paremiologic în publicistica eminesciană* în *Limba română* (Chişinău), I, 1991, nr. 2, p. 92-97.

8. Id., *Repeated Discourse as a Means of «Contact» and Manipulation in Journalistic Discourse* în vol. *La langue et les parlants* / *Language and its Users* / *Limba şi vorbitorii*, edited by Tatiana Slama-Cazacu; Bucureşti,

BDD-A20884 © 2004 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:40 UTC)

Editura Arvin-Press, p. 217-237.

9. Vatamaniuc, D., *Poetica publicisticii eminesciene* în vol. *Publicistica lui Eminescu. 1877-1883, 1888-1889*; Bucureşti, Editura Minerva, 1996, p. 235-259.

Surse documentare

a) articole din presa secolului al XIX-lea: M. Eminescu, *Opere*, ediţie critică întemeiată de Perpessicius, vol. IX-XIII, Editura Academiei, Bucureşti, 1989-1985;

b) surse actuale; sigle pentru diferite canale mass-media (pentru cotidiene se indică data, urmată de pagină; pentru hebdomadare, numărul, anul şi pagina; pentru emisiuni ale audiovizualului, data şi ora):

AC = „Academia Caţavencu”

Ad.l. = „Adevărul literar şi artistic”

AS = „Formula AS”

EZ = „Evenimentul zilei”

M = „Monitorul” (Iaşi)

RL = „România literară”

ZIş = „Ziarul de Iaşi”

Rom. 1, 2 = canalele de televiziune „România 1” şi „România 2”

Tele 7abc = canalul de televiziune cu acest nume.

NOTE

[1] *Imitatio et tractatio*, teza de habilitare susţinuta la Universitatea din Münster.

[2] Vezi, în special, *Arhitectura şi structura limbii*, în *Prelegeri*..., p. 49-64, şi *Limba funcţională* în *Lecţii*, p. 249-274.

[3] Cf. Stelian Dumistracel, *Contextul paremiologic*…, p. 93.

[4] Vezi, la sfârşit, lista abrevierilor.

[5] Pentru orizontul trimiterilor de acest fel, vezi şi D. Vatamaniuc, *Poetica publicisticii,* p. 249-252.

[6] *Mic dicţionar latin-român de expresii consacrate*.

[7] Stelian Dumistracel, *Repeated Discourse*…, passim.

BDD-A20884 © 2004 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:40 UTC)